

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнама талаптарын сақтау
мәселелері бойынша ұйым қызметкерлері үшін тоқсан сайынғы түсіндіру және
оқыту іс-шараларын өткізу
ХАТТАМАСЫ**

Астана қаласы

№ 1

19.03.2024 жыл

Өткізу орны: Астана қ., Қабанбай батыр д., 22

Өткізу уақыты: 15:00 сағ

Төрағалық етті: Кәсіпорын директоры

Қатысқандар: тізім бойынша

КҮН ТӘРТІБІ :

1. ISO 37001 «Парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесі» халықаралық стандарты бойынша

Комплаенс-офицер с. Б. Кенжебаеваны тыңдады.

ISO 37001 «Парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесі» халықаралық стандарты әлемдік тәжірибеде сыбайлас жемқорлыққа қарсы тиімді құрал болып табылады. ISO 37001 сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартын енгізген ұйым "парасатты компания" мәртебесін алады.

Стандартты құру бойынша жұмыс 2012 жылы британдық стандарттар институты Халықаралық стандарттау ұйымына бүкіл әлемдегі ұйымдарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы тиімді іс-шараларды енгізуге мүмкіндік беретін жаңа халықаралық стандартты әзірлеу туралы ұсыныс берген кезде басталды.

4 жылдан кейін ISO 37001 жаңа стандарты жарияланды, оны әзірлеу үшін 44 елден 80-нен астам сарапшы тартылды және ұйымды сыбайлас жемқорлықтың барлық түрлерінен қорғауға мүмкіндік беретін үздік әлемдік сыбайлас жемқорлыққа қарсы тәжірибелер пайдаланылды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесін меншік нысанына, қызметінің ерекшелігі мен ауқымына, қызметкерлер санына қарамастан кез келген ұйымдар енгізе алады.

Стандарттағы әдістер сыбайлас жемқорлықтың кез-келген түрімен тиімді күресуге мүмкіндік береді. Ұйымның меншік формасы, персоналдың саны мен қызмет ауқымы, сондай – ақ қай елде екендігі маңызды емес-стандарт алдыңғы қатарлы халықаралық тәжірибелердің талаптары мен нормаларына сәйкес келуге көмектеседі.

Стандартта сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесі жеткілікті түрде егжей-тегжейлі айқындалғанын атап өту маңызды, ол сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға және ұйымның корпоративтік мәдениетін жақсартуға бағытталған шаралар мен бақылау рәсімдерінің тізбесін білдіреді.

Жалпы стандарт сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесінің мынадай негізгі элементтерін қамтиды.

Біріншіден, стандартта сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағалау жүргізу, бақылау рәсімдерін енгізу, контрагенттерді тексеру, мүдделер қақтығысын реттеу және ішкі аудит жүргізу бойынша егжей-тегжейлі ұсынымдар бар. Бұл ретте стандартта Халықаралық сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаға сәйкестікті қамтамасыз ететін маңызды ереже бар екенін атап өту маңызды – бұл комплаенс-қызметтің жоғары басшылыққа функционалдық бағынуы.

Екіншіден, стандартта сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесінің негізгі элементтерінің бірі "жоғарыдан үн" қағидатын іске асыру болып табылады. Бұл қағидат жоғары басшылықтың сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесін іске асыруға белсенді қатысуын білдіреді. Стандарт комплаенс-қызмет қызметкерлеріне қажетті ресурстар мен өкілеттіктерді беруді, сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділікті көрсетуді, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесінің тиімділігін мониторингтеуді және бағалауды қамтитын жоғары басшылықтың өкілеттіктерін егжей-тегжейлі сипаттайды.

Үшіншіден, контрагенттерді тексерумен қатар халықаралық стандартта кандидатты жұмысқа қабылдау кезінде немесе қызметкерді ауыстыру кезінде тексеру рәсімі сипатталған, өйткені мұндай әрекеттер сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің, оның ішінде мүдделер қақтығысының туындау қаупінің жоғарылауымен байланысты.

Төртіншіден, стандарт ұйым қызметінің сыйлық беру және алу, өкілдік іс-шараларды ұйымдастыру, қайырымдылық және демеушілік жобаларға қатысу сияқты бағыттарында бақылау рәсімдерін енгізу бөлігінде егжей-тегжейлі рәсімдерді қамтиды.

Бесіншіден, стандартта қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық пен этикаға жат мінез-құлықтың ықтимал фактілері туралы хабардар ету арналарын ұйымдастыруға енгізу туралы, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қатысты тергеу және шаралар қабылдау рәсімі туралы ережелер қамтылған.

Стандарт талаптарды белгілейді және ұйым ішінде паракорлыққа қарсы күрес жүйесін құру, енгізу, қолдау және жетілдіру бойынша ұсыныстарды қамтиды.

Стандарт тек сыбайлас жемқорлыққа қатысты және келесі мәселелерді қарастырады:

- ұйым тарапынан немесе оның атынан немесе оның мүддесі үшін әрекет ететін ұйым қызметкерлері тарапынан пара алу;
- ұйымның атынан немесе оның мүддесі үшін әрекет ететін іскер серіктестері тарапынан пара алу;
- ұйымға пара беру;
- ұйым қызметіне байланысты ұйым қызметкерлеріне пара беру;
- ұйымның қызметіне байланысты ұйымның іскери серіктестеріне пара беру.

Айта кету керек, бұл стандартта қамтылған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шаралардың толық тізімі емес. Ұйымдар әрбір қабылданған шара негізделуі және ол кездесетін сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің сипаты мен деңгейіне сәйкес келуі тиіс екенін есте ұстауы тиіс.

Жалпы, ISO 37001 стандарты негізінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесін құру, әдетте, келесі негізгі кезеңдерден тұрады:

1. Қолданыстағы басқару жүйесін талдау және ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын әзірлеу.
2. Ұйымның контексті мен тәуекелдеріне қатысты құжаттаманы әзірлеу.
3. Құжатталған рәсімдерді әзірлеу.
4. Саясаттарды, рәсімдерді, нұсқаулықтарды әзірлеу және бизнес-процестерді түзету.
5. Ішкі аудит жүргізу.
6. Сертификаттау аудитінен өту.

Халықаралық сертификаттау аудитінен табысты өту ұйымның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесін тиімді енгізуінің қосымша дәлелі болып табылатыны стандартты енгізу пайдасына Елеулі дәлел болып табылады.

Қорытындылай келе, бұл жұмыстың ең бастысы-сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс шынымен жұмыс істейтін механизм және ұйымдардың корпоративтік мәдениетінің ажырамас бөлігі болуы деп айтқым келеді. Бірақ бұл үшін көптеген жылдар бойы тиімді болатын механизмді қамтамасыз ете отырып, іске асыру кезеңінде айтарлықтай күш салу қажет.

Кеңес қорытындысы бойынша (шешім қабылданды):

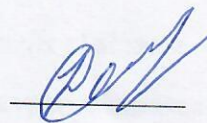
1. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнаманың талаптарын адал сақтау;
2. Семинар-кеңесте айтылған ақпаратты барлық қызметкерлердің назарына жеткізу.
3. Ұжым арасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыруға белсенді қатысу;
4. Сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділікті қамтамасыз ету;
5. Сыбайлас жемқорлық сипатының кез келген көріністері немесе ұжым арасындағы мүдделер қақтығысы туралы дереу хабарлау.

**Төрағалық етуші,
Директор**

Шаламбаев С.М.

**Комплаенс-офицердің м.а.,
кеңес хатшысы**

Кенжебаева С.Б.